

KATRI LASSILA

Natalia Kopkina

Melankolinen yhteys äidinmaahan

Valokuvataiteilija Natalia Kopkina (s.1984) (TaM) asuu ja työskentelee Helsingissä. Hän on erikoistunut mustavalkoiseen filmikuvaan ja pimiötyöskentelyn taiteeseen. Kopkina perusti viiden muun valokuvataiteilijan kanssa vuonna 2016 Suomen Pimiötaiteilijat ry:n, jonka tarkoituksena on edistää, opettaa ja kehittää käsintehtyn pimiökuvan taidetta Suomessa. Yhdistyksellä on Mörk-niminen pimiö Suomen Taiteilijaseuran ateljeesäätiön taiteilijatalossa Helsingin Vallilassa. Kopkina on toiminut pitkään yhdistyksen toiminnanjohtajana. Hän on pitänyt lukuisia näyttelyitä ja julkaissut kaksi kirjaa itse perustamansa I'm Not Publishing -kustantamon kautta. Kirjoista *Mame* pääsi Vuoden kaunein valokuvakirja -kilpailun finaaliin vuonna 2020. Kopkinan töitä on lukuisissa yksityiskokeelmissa sekä valtion kokoelmassa.

Kerro vähän taustastasi.

Olen syntynyt Leningradissa vuonna 1984 mutta muutimme äidin ja isän kanssa Turkuun vuonna 1991, juuri ennen Neuvostoliiton romahtamista. Isotätini asui siellä. Isäni isä, Armas Vanhanen, oli kotoisin Inkerinmaalta. Hänen nuorempi sisarensa tuli evakkoon Suomeen sodan jaloista, mutta ukki itse joutui sotaan. Hän taisteli puna-armeijassa ja haavoittui, mutta lähetettiin haavoittuneena Siperiaan vankileirille. Vaikka hän oli taistellut Neuvostoliiton armeijassa, häntä inkeriläisenä pidettiin valtion

vihollisena. Siperiassa hän tapasi mummin ja karkasi naimisiin tämän kanssa, sillä mummin perhe ei hyväksynyt häntä. He eivät muuttaneet Pietariin, sillä inkeriläisenä hän ei saanut asua sadan kilometrin säteellä Pietarista. Isäni syntyi sitten aikanaan Virossa. Omat vanhempani tapasivat Pietarissa, jonne isä lähti opiskelemaan. Muutimme Suomeen, koska inkerinmaalaisten sukujuurien takia mahdollisuus siihen aukeni. Tuolloin 1990-luvun alussa olot olivat sekavat Pietarissa. En puhunut yhtään suomea, mutta kun aloitin koulun opin sen vuodessa.

Kuvasi Maaseutukuva-osiossa liittyvät laajempaan kokonaisuuteen. Teit valokuvasarjan nimeltä Motherland (Äidinmaa) ja kirjan Mame (Äidille), jossa kuvat olivat runojen yhteydessä. Kerro vähän kuvista!

Aloin kuvata Venäjällä vuonna 2006. Se liittyi alkujaan kurssityöhön Taideakatemiassa Korkeakoulussa. Aloin kuvata lapsuuteni paikkoja, ja kävin äidinäidin kylässä Kuznetsovossa, joka sijaitsee Moskovan ja Pietarin välissä ja matkustin Viroonkin. Tuolloin kuvaaminen jäi siihen, mutta vuonna 2014 päätin jatkaa projektia. Lähdin tuolloin Siperiaan saakka, ja kuvaamiseni oli suunnitellumpaa kuin ensimmäisillä matkoilla. Kokonaisuus, jonka perustana oli venäläinen maaseutu, alkoi muodostua, ja asetin noita kuvia näytteille ensi kertaa syksyllä 2015.

Entä kirjaan liittyvät runot? Miten ne tulivat mukaan?

Olin Turussa jouluna 2015 ja koristelin kuusta. Yhdessä vanhassa kuusenkoristelaatikossa huomasin runon laatikon sisäpuolella. Kysyin isältä, mikä runo oli kyseessä ja isä kertoi, että kyseessä oli ukin vanha ystävä, Boris Fileikin, joka oli lähettänyt ukille kokonaisen kirjasen täynnä käsikirjoitettuja runojaan. Isä näytti kirjan minulle. Ukki oli tutustunut Fileikiniin Siperian hiilikaivouksessa 1940-luvulla. He olivat pysyneet kirjeenvaihdossa lopun ikäänsä. Fileikin ei ollut koskaan saanut julkaistuksi runojaan. Se oli minusta traagista. Minulle tuli hyvin vahva tunne, että haluan auttaa julkaisemaan nämä tekstit, vaikka sitten tekijänsä kuoleman jälkeen. Runoilla tuntui olevan myös vahva yhteys niihin kuviin, joita olin ottanut Venäjän maaseudulla.

Kertoisitko lisää suhteestasi maaseutuun?

Motherland-sarjan idea oli tallentaa itselleni venäläisen maaseudun kuvia. Kuvasin Pietarissa vain joitakin ensimmäisistä kuvista, mutta siirryin sitten pois kaupungeista. Halusin selvittää ja kertoa miltä se näyttää

Valokuvataiteilija Natalia Kopkina

ja tuoksuu, millaisia värejä siellä on. Siinä maaseudussa oli jotakin melankoliaa, jonka halusin näyttää. Ei kaupungissa ole samanlaista melankoliaa kuin maaseudulla. Havaitsin jotakin jatkuvasta muutoksesta. Se pikkukylä esimerkiksi, jossa äidinäidin talo sijaitti, oli ehtinyt muuttua muutamassa vuodessa tyystin. Kylässä ei asu enää ketään ja asukkaat tulevat vain käymään kesäisin. Mummin talo oli ehtinyt romahtaa, kaikki oli heinän peitossa.

Minuun vaikutti se rapistuminen ja se, miten nopeasti luonto ottaa haltuun kaiken. Ei ole mitään pysyvää ihmisten rakennetta. Havaitsin sen, miten armoton on luontoäidin ote. Sarjan nimi Äidinmaa / Motherland viittaa osittain tähän. Suomessa puhutaan isänmaasta mutta venäläisessä hahmotuksessa maa on vahvasti feminiininen. Maahan liittyy jokin outo melankolinen yhteys. Koko venäläistä maaseutua leimasi se melankolian läsnäolo. Kuvakokonaisuuden kautta käsittelin sitten sitä omaa suhdetani maaseutuun, muutokseen ja melankoliaan.